

Concept verzamelregeling

De Staatssecretaris van Financiën,

Wat artikel 47, tweede lid, van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen betreft, handelende in overeenstemming met de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Gelast op de artikelen 21, 47, tweede lid, en 49 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen;

Besluit:

Artikel 1

De Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste tot en met derde lid wordt "terugvordering" telkens vervangen door "terugvordering of bestuurlijke boete". Voorst wordt "C 40" telkens vervangen door "C 20".
2. In het vierde lid wordt "de terugvordering" vervangen door "een of meer terugvorderingen of bestuurlijke boetes".
3. In het vijfde lid wordt "de terugvordering" vervangen door "de terugvorderingen en de bestuurlijke boetes waarop het verzoek bedoeld in het vierde lid, betrekking heeft".
4. Het zesde lid komt te luiden:
6. Indien de (bijdragen) Toelagen aan betalingsregeling als bedoeld in het vierde lid toestaan die zowel betrekking heeft op een of meer terugvorderingen als op een of meer bestuurlijke boetes, strekken de bepalingen van de belanghebbende eerst ter voldoening van de terugvorderingen, alvorens deze strekken ter voldoening van de bestuurlijke boetes.

B. Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid vervalt, onder nummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.
2. In het vierde lid (nieuw) wordt "tweede, derde en vierde lid" vervangen door "tweede en derde lid".

C. In artikel 10bis, tweede lid, wordt "Artikel 9, derde en vierde lid" vervangen door "Artikel 9, derde lid".

D. Artikel 10ter komt te luiden:

Artikel 10ter. Overgangsrecht vermogensvoets herstelactie kindgebonden budget

1. De verzoeken van de belanghebbende bij artikel 7, derde en vierde lid, van de wet artikel 2a, eerste lid, van de Wet op de Zorgtoeslag of artikel 1, vierde lid, van de Wet op het kindgebonden budget, indien inruiming indien wel aanspraak op huurtoeslag, zorgtoeslag, anderszins kindgebonden budget, zou bestaan indien ten aanzien van de belanghebbende, zijn partner of aan medeovernemer bij de berekening van de rendementsgrondslag, bedoeld in artikel 5.3 van de Wet inkomensafhankelijke regelingen zou worden gehouden met een uitbetaling van kindgebonden budget met betrekking tot de aansluitingsjaar 2013 tot en met 2017 door de beleidsinstans/instellingen in het kader van de herstelactie kindgebonden budget.
2. Een verzoekende bedoeld in het eerste lid is niet bevestigd tot een uitbetaling als bedoeld in het eerste lid kan uitluitend betrekking hebben op de aanspraak op huurtoeslag, zorgtoeslag, anderszins kindgebonden budget, over het aansluitingsjaar, volgend op het kalenderjaar waarin de uitbetaling is ontvangen.

E. Na artikel 9a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6b. Hardheidsregeling: kinderopvangtoeslag

1. Van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 49, tweede lid, onderdeel b, van de wet is in ieder geval sprake indien:

- a. een derde fraudeert ten aanzien van de kinderopvangtoeslag zonder medeverten en betrokkenheid van de belanghebbende die de gevolgen ondervindt van die fraude; of
- b. een door de belanghebbende redelijkerwijs niet meer te herstellen geringe formele tekortkoming heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op kinderopvangtoeslag, terwijl aan alle materiële eisen voor de betreffende toeslag is voldaan, tenzij de belanghebbende na herhaalde verzoeken van de Belastingdienst/Toeslagen, die geringe formele tekortkoming niet heeft hersteld, terwijl hij daartoe wel in de gelegenheid was.

2. Van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 49, tweede lid, onderdeel b, van de wet is op zichzelf in ieder geval geen sprake indien:

- a. de belanghebbende te kwader trouw is;
 - b. de beschikking tot terugvordering het gevolg is van een afwijking tussen het daadwerkelijk afgenomen aantal uren kinderopvang en het aantal uren kinderopvang op basis waarvan het voorschot kinderopvangtoeslag is berekend in dat berekeningsjaar; of
 - c. de beschikking tot terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde loetsingsinkomen voor de kinderopvangtoeslag en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot op kinderopvangtoeslag is berekend.
3. De Belastingdienst/Toeslagen, zo de belanghebbende, indien de omstandigheden daartoe noodzakelijk, de gelegenheid bieden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van het door de Minister van Financiën, in overeenstemming met de Ministers die het aangaat, voorgenomen beschikking tot vaststelling van de hardheidsregemoetkoming, bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de wet.
4. Indien de belanghebbende tijdig een bezwaarschrift heeft ingediend tegen de beschikking van de Minister van Financiën, in overeenstemming met de Ministers die het aangaat, tot vaststelling van de hardheidsregemoetkoming, bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de wet, brengt een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht advies uit over dit bezwaarschrift.

Artikel II

In de Regeling van de Staatssecretaris van Financiën van 30 december 2015 tot wijziging van enige uitvoeringsregelingen inzake de faciliteit, toeslagen en douane-exemtie van de Wet op de schijnt (Stb. 2015, 47746) vervalt artikel III.

Artikel III

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 juli 2020.

De Staatssecretaris van Financiën,

Alexandra C. van Hulleman

TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

In opdracht van de afkruisend van de Adviescommissie uitvoering Toelagen (Adviescommissie) zijn in kabinetreacties¹ maatregelen aangekondigd om tegemoet te komen aan ouders die door de Belastingdienst/Toelagen institutioneel voorgekomen zijn behalve dan wel hard zijn geraakt door de werking van de regeling rondom de kinderopvangtoeslag, de wijze waarop deze gehandhaafd werd en de uitlag die in uitvoering en rechtspraak aan die regeling is gegeven.

De vorig jaar naar aanleiding van de zogenoemde CAF 15 staakgestelde Adviescommissie meent dat het bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag veel is misgelopen.² Bij de CAF 11-zaak en aanvullende zaken heeft de uitvoering van de kinderopvangtoeslag als gevolg van institutionele voorgenomenheid tot schrijnende situaties geleid. Daarnaast zijn er grote aantallen huishoudens in eenzijdig en soms blijvende financiële problemen gebracht door de werking van de regeling rondom de kinderopvangtoeslag, de wijze waarop deze gehandhaafd werd en de uitlag die in uitvoering en rechtspraak aan die regeling is gegeven. De Afdeling bestuursrechtpraak van de Raad van State (ARvR) heeft met de uitspraken van 28 oktober 2019 aan de orde zijnde jurisprudentie onderstaande, alles-of-niets-karakter binnen de kinderopvangtoeslag een einde gemaakt. Het kabinet streeft ernaar om tot een oplossing te komen voor de getroffen ouders in het besef dat een financiële tegemoetkoming het evenszinnig nooit volledig kan wegnemen.

Deze verslaggeving zal in de eerste plaats op twee maatregelen die zijn aangekondigd in de kabinetreactie op het advies van de Adviescommissie. Ten eerste worden in deze verzameling nadere regels gesteld aan de in de Wet hardheidsaanpassing Awir oorspronkelijke hardheidsregeling. Ten tweede vervalt met deze verzameling het zogenaamde Opzet/Grove Schuld (OGS)-criterium bij de invordering. Daarnaast wordt met deze verzameling de uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (AWI) op twee punten gewijzigd. De termijn voor het indienen van een verzoek voor een vermogensafhankelijke toelating wordt verlengd en er wordt een nieuwe vermogensafhankelijke toelatingsovereenkomst voor uitbetalingen in het kader van de herstelactie landgebonden budget.

2. Hardheidsregeling kinderopvangtoeslag

De Wet hardheidsaanpassing Awir voegt onder andere een hardheidsregeling toe aan de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (AWI). Op basis daarvan kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld ten behoeve van de uitvoering van deze hardheidsregeling. De in deze verzameling opgenomen nadere regels zijn gebaseerd op de door de Adviescommissie in haar advies van 21 november 2019 aan de orde zijnde hardheidsregeling, die beoogt recht te doen aan de uitspraken van 28 oktober 2019.³

Een groot aantal ouders is in eenzijdig en blijvende financiële problemen gebracht door de werking van de regeling rondom de kinderopvangtoeslag. Met name het alles-of-niets-karakter heeft geleid tot disproportionele beschikkingen ten aanzien van het recht op kinderopvangtoeslag, waarbij alle voorschotten voor de kinderopvangtoeslag van een jaar werden teruggevorderd.

¹ Interim-advies Orizien in verband met de afkruisend van 14 november 2019 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 546) en Eindadvies Orizien in verband met de afkruisend van 12 maart 2020 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 608).

² Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 608 en Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 613.

³ Eindadvies Orizien in verband met de afkruisend van 12 maart 2020 van de Adviescommissie uitvoering Toelagen (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 608).

⁴ Awir 23 oktober 2019, BCL/NL/RvS 2019-3330 en BCL/NL/RvS 2019-3336.

⁵ Eindadvies Orizien in verband met de afkruisend van 12 maart 2020 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066 nr. 608).

⁶ Awir 23 oktober 2019, BCL/NL/RvS 2019-3330 en BCL/NL/RvS 2019-3336.

winnen ouders niet eenzijdig kunnen maken dat ze voor dat jaar alle kosten hebben voldaan. Ook kunnen ouders zijn geconfronteerd met disproportionele terugvorderingsbeschikkingen.

Op advies van de Adviescommissie is de herzieningsmogelijkheid in de toeslagenregeling verruimd naar onderroepelijk geworden kinderopvangtoeslagbeschikkingen (tot vaststelling of tot terugvordering), zodat disproportionele beschikkingen uit het verleden herzien kunnen worden. De verruiming van deze herzieningsmogelijkheid is echter beperkt tot beschikkingen van (globaal gesegd) vijf jaar terug. Deze herzieningsmogelijkheid is vooruitlopend op wetgeving, uitgewerkt in het Verzameldebesluit Toeslagen.

De Adviescommissie ziet geen andere verdergaande mogelijkheden om binnen de bestaande regeling voor het verleden herstel te bieden. Zij constateert weliswaar dat de bevoegde hand kan zijn voor ouders die in een verder verleden dan de afgelopen vijf jaar met vergelijkbare disproportionele beschikkingen zijn geconfronteerd. Voor deze gevallen adviseert de Adviescommissie een wettelijke hardheidsregeling.

De hardheidsregeling ziet op de gevallen waarin de toepassing van de regeling bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag in het verleden heeft geleid tot onbillijkheden van overwegende aard die voortkomen uit de hardheid van de vóór 23 oktober 2019 bestaande toepassing van het wettelijke stelsel, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van de belanghebbende te laten en waarin het aangevoerd is om – anderszins het verkrijgen van de vijfjaarstermijn voor herziening in het voordeel van de belanghebbende van een onderroepelijk gewenste beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) en/of een kinderopvangtoeslag – een hardheidsmaatsteking te bieden.

3. Vervallen van het OGS-criterium voor terugvorderingen

In reactie op het advies van de Adviescommissie in paragraaf 2 van de Adviescommissie heeft het kabinet bevestigd dat het OGS-criterium niet langer in toepassing bij het afzien van inkomsten van een persoon op de betalingsregeling bij terugvorderingen.⁷ De gedachte achter het OGS-criterium bij de invordering was dat bij de toelagerechtigden die fraudeert, misbruik maken van toeslagen of ernstig belastingcheit in het inkomen van hun verplichtingen ten aanzien van hun tegemoetkoming geen gebruik kunnen maken van een persoonlijke betalingsregeling op basis van betalingscapaciteit, en van tevoren het kabinet te weten moet hebben dat het OGS-criterium disproportionele gevolgen heeft gehad voor toelagerechtigden met een terugvorderingsbeschikking.⁸ Toelagerechtigden die tegen het OGS-criterium aanlopen, zijn gecodeerd om binnen 24 maanden hun terugvordering (standaardregeling) volledig terug te betalen. Een dergelijke standaardregeling heeft tot gevolg dat lage inkomers met hoge terugvorderingen in de eerste en onder het bestaan minimum terecht kunnen komen. Daarom heeft het kabinet besloten dat toekomstige verzoeken om een persoonlijke betalingsregeling bij terugvorderingen niet meer afgewezen kunnen worden vanwege het OGS-criterium.⁹ Het nieuwe beleid houdt in dat iedereen met een toelageschuld in beginsel recht heeft op een persoonlijke betalingsregeling op basis van betalingscapaciteit van twee jaar, gevolgd door het afzien van inkomens van de restschuld. Evidente gevallen van misbruik en oneigenlijk gebruik van toeslagen worden voortaan in beginsel uitgesloten, aangezien door het oplossen van een (vangrijp) boze of strafrechtelijke vervolging. Het beleid zal op dit onderdeel worden versiept.

Daarnaast heeft het kabinet bevestigd om ook voor de opstaande toelagerechtheden per 1 juli 2020, waarvoor door toepassing van het OGS-criterium een persoonlijke betalingsregeling was getroffen, alsnog een persoonlijke betalingsregeling van twee jaar, te rekenen vanaf 1 juli 2020, tot te staan, gevolgd door de toelagerechtheid om af te zien van verdere invordering waarbij nog wel gedurende drie jaar wordt verweerd met eenmalige teruggaven inkomstenbelasting en relatief kleine toeslagen.¹⁰

⁷ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 15 en 16.

⁸ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 15.

⁹ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 15.

¹⁰ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613, p. 15 en 16.

4. Versuimen termijn indiening verzoek vermogensaanzuivering

Bij de bepaling of aanspraak bestaat op huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget wordt ook een vermogensaanzuivering toegepast. In de UR A en B staan enkele bijzondere vermogens (bijstellingen en eenmalige uitkeringen) opgesomd die op verzoek van belanghebbende niet meegerekend worden bij het toepassen van de vermogensaanzuivering. In het kader van verduurzaming in het toeslagengebied en het bevorderen van dienstverlening vanuit de Belastingdienst/Toeslagen komt de bestaande termijn voor het indienen van een verzoek om een uitzondering op de vermogensaanzuivering ten behoeve van de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget te vervallen. De bestaande termijn loopt af op het moment dat de beschikking van de betreffende tegemoetkoming over het desbetreffende berekeningsjaar onherroepelijk is geworden. In de praktijk van de afgelopen jaren is gebleken dat deze termijn te kort was, omdat belanghebbenden vaak pas na verloop van langere tijd op de hoogte raakten van het feit dat zij een verzoek hadden kunnen indienen.

Het vervallen van de bestaande termijn geeft belanghebbenden voortaan meer tijd om een verzoek in te dienen voor een uitzondering op de vermogensaanzuivering. Het verzoek is voortaan mogelijk tot vijf jaar na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft, of, indien dit later is, tot een jaar na de dagtekening van de definitieve inkomingsbeschikking voor het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Vervolgens binnen deze nieuwe termijn zijn ook mogelijk voor berekeningsjaren waarvoor de tot 1 juli 2020 geldende termijn om een verzoek in te dienen reeds verstreken is.

5. Vermogensaanzuivering herbelede kindgebonden budget

Finis 2018 kwam de Belastingdienst/Toeslagen erachter dat bij herleving van het kindgebonden budget na een eerdere stopzetting, sprake is van een onvolkomenheid in de implementatie van de wettoepassing in die gevallen dat een combinatie met andere toeslagen bestaat. Als gevolg daarvan werd het kindgebonden budget na een stopzetting niet automatisch hervat wanneer de rechtgebende waaraan de voorwaarden voldoet voor automatische toekenning.

Belanghebbenden die in de periode 2013 tot en met 2017 ten onrechte geen kindgebonden budget hebben ontvangen, krijgen in de regel, in 2019 of 2020 een eenmalige uitbetaling in het kader van de in de brief van 4 juli 2018¹¹ beschreven herbelede kindgebonden budget. Naar aanleiding van een verzoek van de Eerste Kamer is besloten deze uitbetalingen tidelijk uit te zonderen van de vermogensaanzuivering van de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget.¹² Met deze tijdelijke uitzondering wordt op verzoek van de belanghebbende een dergelijke eenmalige uitbetaling in enig jaar buiten beschouwing gelaten bij de vermogensaanzuivering bij de berekening en toekenning van de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget voor het daaropvolgende berekeningsjaar.

6. EU-aspecten

Aan de wijzigingen die zijn opgenomen in deze regeling zijn geen additionele EU-aspecten verbonden.

7. Randgetuige aspecten

8. Uitvoeringskosten

9. Gevolgen voor bedrijven en burger

¹¹ Kamerstukken II 2018/9, 36010, nr. 17.

¹² Brief van de Eerste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 23 oktober 2019 met nummer 25640,01.

Artikel 10

Artikel 1, onderdeel A (artikel 7 van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regels)

Het vervallen van het thans geldende zesde lid van artikel 7 UR Awr betekent dat de in dat artikel opgenomen betalingsregelingen (vrijkloppingswet) kunnen worden opgevoerd als bedoeld in het eerste lid van dat artikel, als het ontstaan van de terugvordering te wijten is aan OGS van de hangende of af te lossen partner. Het gaat hierbij om de inkomensafhankelijke standaardbetalingsregeling, als bedoeld in de eerste drie leden van dat artikel, waarvoor dit in de praktijk overigens al mogelijk was, als om de zogenoemde persoonlijke betalingsregeling, bedoeld in het vierde lid van dat artikel, die gebaseerd is op de betalingscapaciteit en het vermogen van de toelageschuldenaar en diens partner. Doordat de kwalificatie OGS door onderhavige wijziging de toegang tot de persoonlijke betalingsregeling niet langer verhindert, komen ook toelageschuldenaars voor deze betalingsregeling in aanmerking die ten tijde van de inwerkingtreding van onderhavige wijziging (1 juli 2020) een openstaande terugvordering hebben waarbij de kwalificatie OGS aan de orde is. Aanpassingen in het eerste tot en met vierde lid van artikel 7 UR Awr maken het voort mogelijk om de standaardbetalingsregeling en de persoonlijke betalingsregeling toe te passen op bestuurlijke boetes. Het minimale, maar dat is, bedrag van de standaardbetalingsregeling wordt verlaagd van € 40 naar € 20 en wordt daarmee in lijn gebracht met artikel 79.7 van de Leidraad Invordering 2008¹³ en de huidige praktijk. De terugvordering en de bestuurlijke boete zijn opgenomen in afzonderlijke beschikkingen. De standaardbetalingsregeling geldt voor iedere afzonderlijke beschikking(en), indien zwaarte sprake is van een terugvordering als van een bestuurlijke boete. Het bedrag van de standaardbetalingsregeling, minimaal € 10 per maand (tweemaal € 20). De persoonlijke betalingsregeling geldt als ontzorging voor het gezamenlijke bedrag van de terugvordering(en) en de bestuurlijke boete(s) waarvoor een persoonlijke betalingsregeling is aangevraagd. Dit wordt tot uitdrukking gebracht in het vierde lid van artikel 7 UR Awr. De wijziging in het vijfde lid van artikel 7 UR Awr hangt samen met de aanpassing van het vierde lid van dat artikel. In het nieuwe zesde lid van artikel 7 UR Awr wordt geregeld dat betalingen van belanghebbenden, op grond van een persoonlijke betalingsregeling, die betrekking hebben op zowel een of meer terugvorderingen als op een of meer bestuurlijke boetes, eerst afgerekend worden op de terugvorderingen. Pas als alle terugvorderingen volledig zijn voldaan, strijken de betalingen ter voldoening van de bestuurlijke boetes. Het aanbrengen van een volgende van voldoende is van belang omdat de Belastingdienst/Toelagen na afloop van de termijn van de persoonlijke betalingsregeling artikel 10 al het bedrag van de aanpak van nog openstaande terugvorderingen kan ten aanzien van nog openstaande bestuurlijke boetes.

Artikel 1, onderdeel B (artikel 9 van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regels)

Met de wijziging van artikel 9 UR Awr vervalt de termijn in het derde lid van dat artikel betreffende termijn waarbinnen de belanghebbende een verzoek kan indienen bij de Belastingdienst/Toelagen om de in het eerste lid van dat artikel genoemde bezettingen en eenmalige uitkeringen buiten beschouwing te laten bij de toetsing van de vermoeden toetsen voor de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Op grond van deze termijn moet het verzoek worden ingediend voordat de bezoldigingsbeslissing over het betreffende bezoldigingsjaar definitief is vaststaat. Als er geen bezwaar wordt gemaakt, is dat het geval na afloop van de bezwaartermijn van zes weken na de dag van de dagtekening van de betreffende beschikking. In de praktijk van de afgevoerde jaren is gebleken dat deze termijn te kort was omdat belanghebbenden vaak pas na afloop van de bezwaartermijn op de hoogte raakten van het feit dat zij een verzoek konden indienen. Door het vervallen van het derde lid van artikel 9 UR Awr en de daarin voorgeschreven termijn waarbinnen het verzoek moet worden ingediend, wordt de termijn van

¹³ Bijlage bij het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 12 juni 2008, nr. CP0008/1337M (StcR. 2008, 123).

artikel 5a UR Awir van toepassing. De in onderdeel d van dat artikel opgenomen uitsluitingsgrond is namelijk niet langer van toepassing omdat niet langer sprake is van een voorgeschreven eerder moment waarop het verzoek moet worden gedaan zoals dat tot onderhavige wijziging wel het geval was op grond van het tot dat moment geldende artikel 9, derde lid, UR Awir. Het gevolg hiervan is dat toeziening naar aanleiding van een verzoek van de belanghebbende mogelijk is tot het moment waarop vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft, of, indien dit later is, tot een jaar na de dagtekening van de definitieve toelenningsbeschikking over het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Verzoeken binnen deze nieuwe termijn zijn ook mogelijk voor berekeningsjaren waarvoor de termijn die tot onderhavige wijziging gold om een verzoek te dienen, reeds verstreken is.

Artikel 1, onderdeel C (artikel 9bis van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regels)

Met de wijziging van artikel 9bis, tweede lid, UR Awir vervalt de verwijzing naar een lid dat op grond van de onderhavige wijzigingsregeling vervalt. Het gaat hierbij om de verwijzing naar het thans geldende derde lid van artikel 9 UR Awir. Door het vervallen van genoemd derde lid en de fusie om de gevolgen hiervan voor artikel 9bis UR Awir eekvies anderszins te regelen, is de in genoemd derde lid opgenomen termijn niet langer van toepassing op het verzoek dat een belanghebbende kan indienen bij de Belastingdienst/Toelagen om in artikel 9bis, eerste lid, UR Awir genoemde eenmalige letschade-uitkering, buiten beschouwing te laten bij de toepassing van de vermogensvoetsen voor de zorgtoeslag in het kindgebonden budget. Op grond van de in genoemd derde lid opgenomen termijn moet het verzoek worden ingediend voordat de toelenningsbeschikking over het betreffende berekeningsjaar onherroepelijk vaststaat. Als er geen beslaar wordt gemaakt, is dat het geval, te wijlen van de bouwjaarlijken van een verlaar na de dag van de dagtekening van de betreffende beschikking. Daar het vervallen van de in genoemd derde lid voorgeschreven termijn waachbinnen het verzoek moet worden ingediend, wordt de termijn van artikel 5a UR Awir van toepassing. De in onderdeel d van dat artikel opgenomen uitsluitingsgrond is namelijk niet langer van toepassing omdat niet langer sprake is van een voorgeschreven eerder moment waarop het verzoek moet worden gedaan zoals dat tot onderhavige wijziging wel het geval was op grond van het tot dat moment geldende artikel 9, derde lid, UR Awir. Het gevolg hiervan is dat toeziening naar aanleiding van een verzoek van de belanghebbende mogelijk is tot het moment waarop vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft, of, indien dit later is, tot een jaar na de dagtekening van de definitieve toelenningsbeschikking over het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Verzoeken binnen deze nieuwe termijn zijn ook mogelijk voor berekeningsjaren waarvoor de termijn die tot onderhavige wijziging gold om een verzoek te dienen, reeds verstreken is.

Artikel 1, onderdeel D (artikel 9ter van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regels)

Met het vervangen van het thans in artikel 9ter UR Awir opgenomen overgangsrecht, dat zijn belang verliezen heeft, treedt een nieuwe overgangsmaatregel in werking en heeft daarvan een door de belanghebbende ontvangen eenmalige uitbetaling van kindgebonden budget eenmalig buiten beschouwing kan blijven bij de toepassing van de vermogensvoetsen voor de huurtoeslag de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Het betreft uitbetalingen van kindgebonden budget door de Belastingdienst/Toelagen in het kader van de in de brief van 4 juli 2015¹⁴ bezeebraven herentelace kindgebonden budget met betrekking tot de berekeningsjaren 2013 tot en met 2017. Via deze herentelace ontvingen de ouders een rike in deze jaren artikel 9bis kindgebonden budget toegenemd had moeten worden hetgeen ten onrechte niet is gebeurd, alnog een uitbetaling kindgebonden budget van de Belastingdienst/Toelagen. Naar aanleiding van een verzoek van de

¹⁴ Kennislink: E-2015/18-2016, nr. 27.

Eerste Kamer¹² is besloten voor deze uitbatalingen, een tijdelijke uitzondering te regelen voor wat betreft de gevolgen die de uitbatalingen kunnen hebben voor het in aanmerking te nemen vermoeden van de betreffende ouders voor de vermoogensloot van de inkomensafhankelijke regelingen.¹³ De uitbatalingen worden in de tijd verspreid over – in de regel – 2019 en 2020, uitgevoerd. In het tweede lid van de nieuwe tekst van artikel 9a: UR, Avir wordt geregeld dat uitbatalingen die zijn gedaan in een bepaald kalenderjaar op verzoek van de ouder uitgezondert kunnen worden voor de vermoogensloot over het daaropvolgende berekeningsjaar. Uitbatalingen die zijn of worden gedaan in 2019, respectievelijk 2020, kunnen op verzoek worden uitgezondert voor de vermoogensloot over het berekeningsjaar 2020, respectievelijk 2021.

Artikel 1, onderdeel E (artikel 9b van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Het nieuwe artikel 9b UR Avir stelt nadere regels ten behoeve van de uitvoering van de in artikel 49 Avir opgenomen hardheidsregeling kinderopvangtoeslag. Artikel 49 Avir bevat de basis om het mogelijk te maken een hardheidsregeling toe te passen voor gevallen waarin toepassing van de Avir of de daarop berustende bepalingen of de Wet kinderopvang bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, bedoeld in de Wet kinderopvang, heeft geleid tot onbillijkheden van overwegende aard die voortkomen uit de hardheid van de voor 23 oktober 2019 bestaande toepassing van het wettelijke systeem, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van belanghebbenden te laten. De hardheidsregeling betreft de nadelige gevolgen van de beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) voor de belanghebbende voor zover deze onaanvaardig zijn in verhouding tot de met de beschikking te dienen doelen.

In artikel 45, derde lid, Avir is opgenomen dat de aanwezigheid van de nadelige gevolgen, bedoeld in het 1e, (uitersaard met toepassing van de overige leden van dat artikel) voortvloeit uit de vaststelling van de hardheidsregeling overeenkomstig herziening van de beschikking tot vaststelling waarbij het recht op kinderopvangtoeslag per berekeningsjaar wordt vastgesteld naar rato van het bedrag aan kosten van kinderopvang waarvan de ouder aansmerkelijk heeft gemaakt dat het tijdig, of overeenkomstig herziening van de beschikking tot terugvordering, onder bijzondere omstandigheden. In het eerste lid van artikel 9b UR Avir gaat het om herziening van de vaststelling van omstandigheden die worden beschouwd als bijzondere omstandigheden. Van een bijzondere omstandigheid is ten eerste in ieder geval sprake indien een derde – bijvoorbeeld een kinderopvangorganisatie – fraudeert aan een van de kinderopvangtoeslag, zonder mededelingen te maken van de belanghebbende die de gevolgen ondervindt van de fraude. Hieronder valt ook de omstandigheid waarin een derde identiteitsfraude pleegt en op naam en buiten medeweten van de belanghebbende kinderopvangtoeslag aanvraagt en het aansmerkelijk is dat de kinderopvangtoeslag geheel of gedeeltelijk niet ten gunste van belanghebbende komt. Ten tweede is in deze opsomming als bijzondere omstandigheid aangemerkt de omstandigheid waarin een door de belanghebbende (re)kwalificeert, niet meer te herstellen geldige formele tekortkoming heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op kinderopvangtoeslag, terwijl aan alle materiële eisen voor de betreffende toelage is voldaan, terwijl de belanghebbende na herhaalde verzoeken van de Belastingdienst/Toeslagen die formele tekortkoming niet heeft hersteld, terwijl hi daartoe wel in de gelegenheid was. Hoewel een handtekening een belangrijk element kan vormen van een schriftelijke overeenkomst, wordt in dit kader, vanwege het wel voldoen aan alle materiële eisen, het ontbreken van een handtekening in een contract, in lijn met het Vervolgbesluit Toeslagen, aangemerkt als een (relatief) geringe formele tekortkoming, vanwege de grote financiële gevolgen die het ontbreken van de handtekening kan hebben, geleid tot bij het wel voldoen aan alle materiële eisen.

¹² Brief van de Eerste Kamer aan de Tweede Kamer van 23 oktober 2019 met kenmerk 15660/01.

¹³ Dit besluit is in kennisgeving gemaakt in de brief van de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Financiën van 14 mei 2020, Kennisgeving 2019/20, 20010, nr. 23.

In het tweede lid van artikel 9b UR Awr staat een niet-limitatieve opsomming van omstandigheden die in principe leiden tot de conclusie dat er een sprake is van bijzondere omstandigheden. Bij bijzondere omstandigheden is daarmee op zichzelf in ieder geval geen sprake indien de belanghebbende te lavader trouw is. Indien de beschikking tot terugvordering het getal is van een afwijking tussen het daadwerkelijk afgenomen aantal uren kinderopvang en het aantal uren kinderopvang op basis waarvan het voorschot kinderopvangtoeslag is berekend in dat berekeningsjaar, of indien de beschikking tot terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de kinderopvangtoeslag en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend. Met de woorden op zichzelf wordt aangegeven dat anders dan zich een omstandigheid voordoeft die niet als bijzondere omstandigheid is aangemerkt, accumulerende omstandigheden op zichzelf of in samenhang bezien erode kunnen leiden dat, afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval, toch sprake kan zijn van een bijzondere omstandigheid. Een voorbeeld hiervan is een samenloop van de omstandigheid, genoemd in het eerste lid, onderdeel a, van artikel 9b UR Awr (fraude door een derde) en de omstandigheid, genoemd in het tweede lid, onderdeel b, van dat artikel (afwijking met betrekking tot het aantal afgenomen uren). Ingeval de belanghebbende te lavader trouw is (artikel 9b, tweede lid, onderdeel a, UR Awr) is het overigens slechts denkbaar dat er accumulerende omstandigheden zijn die aangemerkt kunnen worden als een bijzondere omstandigheid. Er kan ook sprake zijn van een omstandigheid die wel is aan te merken als een bijzondere omstandigheid, maar die toch reden geeft om te oordelen dat de nadelige gevolgen van een beschikking tot terugvordering niet of niet geheel in tijd zijn met de met die beschikking te daniën doelen. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als er sprake is van een aanvullende omstandigheid. Overigens leidt de financiële situatie of leden de financiële problemen van de belanghebbende die te wijten zijn van toelagen van kinders. In het algemeen niet tot uitkering van de terugvordering, en daarmee afwijkt het tot toelagen van een kinderopvangtoeslag. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling. Aangezien de belanghebbende een verzoek doet voor een hardheidsregiovoetcoming, is het uitgangspunt dat de belanghebbende de bijzondere omstandigheden op basis waarvan een hardheidsregiovoetcoming aan de orde is, dient te stellen. Aanvaardbaar dient te maken.

In het derde lid van artikel 9b UR Awr wordt geregeld dat de Belastingdienst/Toelagen de belanghebbende, indien de belanghebbende daartoe noodzakelijk, de gelegenheid zal bieden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van de door de Minister van Financiën in overeenstemming met de ministers die het aangaat, voorgename beschikking tot vaststelling van de hardheidsregiovoetcoming. Hierin is in ieder geval sprake als het voorgename heeft afwijking van het verzoek behoudt.

In het vierde lid van artikel 9b UR Awr wordt geregeld dat indien de belanghebbende tijdig een bezwaarschrift heeft ingediend tegen de beschikking van de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, tot vaststelling van de hardheidsregiovoetcoming, niet onafhankelijk de bezwaarschriftadviseur initiatief advies zal uitbrengen over de bezwaarschrift. In de regel zal de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, niet advies uitbrengen bij het nemen van de beslissing op het bezwaarschrift. Indien de Minister van Financiën, in overeenstemming met de ministers die het aangaat, besluit af te wijken van dit advies, wordt in de beslissing, conform artikel 7:113, zevende lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de reden voor die afwijking vermeld en wordt het advies met de beslissing meegezonden.

Artikel II (artikel III van de Regeling van de Staatssecretaris van Financiën van 30 december 2015 tot wijziging van enige uitvoeringsregelingen inzake de fiscaliteit, toelagen en douane alsmede van de Wet op de procedure (Stcrt. 2015,47716))

Artikel III van de Regeling van de Staatssecretaris van Financiën van 30 december 2015 tot wijziging van enige uitvoeringsregelingen inzake de fiscaliteit, toelagen en douane alsmede van

de Wet op de begroting (Stort. 2015: 47716) vervalt omdat het zijn belang verlorer heeft. Bovendien verwijst genoemd artikel naar het derde lid van artikel 911R A.w.v., welke lid met deze ministeriële regeling vervalt.

Artikel III (inwerkingtredingsbepaling)

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

De Staatssecretaris van Financiën.

Alexandra C. van Hulleen